

**BANK SPÓŁDZIELCZY
W SZCZUCINIE**

*Załącznik do Uchwały nr 2/2019
Zarządu BS w Szczucinie
z dnia 29 marca 2019 r.*

**Informacje podlegające ujawnieniom
w ramach Polityki Informacyjnej Banku Spółdzielczego
w Szczucinie
według stanu na dzień 31.12.2018 roku**

Szczucin, marzec 2019 r.

Spis treści

1. Wprowadzenie	3
1.1. Informacje ogólne o Banku	3
1.2. Podstawa sporządzania polityki informacyjnej	3
2. Informacje o zasadach zarządzania ryzykiem w Banku	3
2.1. Ryzyko kredytowe.....	4
2.1.1. Zarządzanie ryzykiem kredytowym	4
2.1.2. Zarządzanie ryzykiem koncentracji zaangażowań	8
2.1.3. Zarządzanie ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie	13
2.1.4. Zarządzanie ryzykiem rezydualnym	13
2.2. Ryzyko płynności	13
2.3. Ryzyko stopy procentowej dla ekspozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego	16
2.4. Ryzyko operacyjne	18
2.5. Strategia i procesy zarządzania ryzykiem braku zgodności	19
3. Uznany Łączny Kapitał (Fundusze Własne Banku)	20
3.1. Informacje podstawowe	20
3.2. Struktura i wartość księgowa Uznanych Łącznych Kapitałów (FWB)	20
4. Adekwatność kapitałowa	21
4.1. Opis metody stosowanej przez Bank oceny adekwatności kapitałowej	21
4.2. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego	23
4.3. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego	24
5. Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym	25
6. Dźwignia finansowa	26
7. Polityka w zakresie wynagradzania	26
8. Dodatkowe informacje wymagane przez Rozporządzenie 575/2013 nie ujęte w Uchwale 385/2008 KNF	27
9. Oświadczenie Zarządu w zakresie ujawnień – art.453 Rozporządzenia CRR	27

1. Wprowadzenie

1.1. Informacje ogólne o Banku

1. Bank Spółdzielczy w Szczucinie z siedzibą w Szczucinie, ul. Dr Rudnickiego nr 5, wpisany został do rejestru w Sądzie Rejonowym dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, Wydział XII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000075232 w dniu 18.01.2002 roku.
2. W 2018 roku BS w Szczucinie prowadził działalność w ramach struktury organizacyjnej:
 - Centrala – 33-230 Szczucin, ul. Dr Rudnickiego 5
 - Filia - 33-221 Mędrzechów.
3. Działalność Banku według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) została sklasyfikowana jako: pozostałe pośrednictwo pieniężne (64.19.Z), pozostała finansowa działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszów emerytalnych (64.99.Z) kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek (68.10.Z). Zgodnie ze Statutem Bank prowadzi działalność na terenie województwa małopolskiego oraz na terenie powiatu buskiego, dębickiego, kazimierskiego, mieleckiego, staszowskiego.
4. Bank działa na rzecz klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych, prowadząc operacje depozytowe i rozliczeniowe w PLN. Bank Spółdzielczy w Szczucinie przedstawia informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r.
5. Na dzień 31 grudnia 2018 roku Bank Spółdzielczy w Szczucinie nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją. Bank zrzeszony jest w Banku Polskiej Spółdzielczości Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie ul. Grzybowska 81, a w grudniu 2015 r. podpisał Umowę o przystąpieniu do Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

1.2. Podstawa sporządzania polityki informacyjnej

Niniejszy dokument stanowi realizację postanowień Rozporządzenia Parlamentu europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) – zwanego dalej CRR oraz Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20.12.2013r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013.

2. Informacje o zasadach zarządzania ryzykiem w Banku

W Banku funkcjonuje zorganizowany proces zarządzania ryzykiem, w którym uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

- Rada Nadzorcza
- Zarząd
- Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem istotnym – Prezes Zarządu
- Stanowisko Ekonomiczne
- Stanowisko organizacyjno-administracyjne i ds. zgodności,
- Audyt wewnętrzny sprawowany przez Spółdzielnie Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS,
- pozostali pracownicy Banku.

W procesie zarządzania ryzykiem cele strategiczne określa Rada Nadzorcza, która ocenia skuteczność działań Zarządu Banku, mających na celu zapewnienie efektywności procesu zarządzania ryzykiem.

Proces zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku obejmuje następujące działania:

- gromadzenie informacji,
- identyfikację i ocenę ryzyka,
- limitowanie ryzyka,
- pomiar i monitorowanie ryzyka,
- raportowanie,
- zastosowanie narzędzi redukcji ryzyka (działania zapobiegawcze).

2.1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe związane jest z możliwością wystąpienia strat finansowych spowodowanych nie wywiązywaniem się kontrahenta Banku ze zobowiązań wynikających z warunków umowy. Z uwagi na możliwość poniesienia przez Bank relatywnie dużych strat, ryzyko kredytowe istotnie wpływa na działalność Banku.

Działalność kredytowa to najbardziej dochodowa część działalności Banku jednocześnie obciążona największym ryzykiem.

Celem strategicznym w zakresie działalności kredytowej jest budowa odpowiedniego do posiadanych funduszy własnych bezpiecznego portfela kredytowego oraz portfela inwestycji finansowych, zapewniającego odpowiedni poziom dochodowości.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem kredytowym obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) budowa bezpiecznego, zdywersyfikowanego portfela kredytowego,
- 2) dokonywanie bezpiecznych inwestycji kapitałowych,
- 3) podejmowanie działań zabezpieczających w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji oraz ryzyka portfela,
- 4) działania organizacyjno-proceduralne.

W celu zapewnienia odpowiedniej do profilu ryzyka Banku jakości aktywów kredytowych, Bank zarządza:

- ryzykiem kredytowym,
- ryzykiem koncentracji zaangażowań,
- ryzykiem kredytowym ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
- ryzykiem rezydualnym.

2.1.1. Zarządzanie ryzykiem kredytowym

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym uczestniczą:

- Rada Nadzorcza
- Zarząd
- Stanowisko Ekonomiczne,
- Stanowisko ds. weryfikacji monitoringu i windykacji
- Audyt wewnętrzny – SSOZ BPS i Bank Zrzeszający
- pozostali pracownicy Banku.

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku przebiega w następujących etapach:

- identyfikacja czynników ryzyka kredytowego
- ocena oraz ustalenie dopuszczalnych norm ryzyka (limity)
- monitorowanie, pomiar i raportowanie ryzyka
- zarządzanie ryzykiem rezydualnym (w tym analiza ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie)
- testy warunków skrajnych
- kontrola zarządzania ryzykiem kredytowym.

Ryzyko kredytowe rozpatrywane jest zarówno w aspekcie ryzyka pojedynczej transakcji, jaki w aspekcie ryzyka łącznego portfela kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczego kredytu polega na:

- badaniu wiarygodności i zdolności kredytowej przed udzieleniem kredytu oraz prawidłowym zabezpieczeniu ekspozycji kredytowej, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku
- bieżącym monitoringu zabezpieczeń kredytowych
- bieżącym monitoringu kredytowym
- dokonywaniu okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych oraz tworzeniu rezerw celowych
- kontroli działalności kredytowej

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania

kredytowego przeprowadzane jest za pomocą:

- dywersyfikacji ryzyka
- monitorowania ekspozycji zagrożonych, ich struktury, czynników ryzyka
- analizy struktury portfela kredytowego
- analizy skuteczności przyjmowanych zabezpieczeń ekspozycji kredytowych
- przedsięwzięć organizacyjno – kadrowych polegających w szczególności na:
 - a) organizacji bezpiecznego systemu podejmowania decyzji kredytowych
 - b) prawidłowym przepływie informacji
 - c) odpowiednim doborze i szkoleniu kadr
 - d) nadzorze nad działalnością kredytową.

Ekspozycje przeterminowane rozumiane są jako należności z tytułu kapitału lub odsetek, jeżeli przeterminowanie przekracza 90 dni, a przeterminowana kwota przekracza 500,00 zł w przypadku ekspozycji detalicznych i 3000,00 zł w przypadku pozostałych klas ekspozycji. Ekspozycje zagrożone są to należności zaliczone do kategorii poniżej standardu, wątpliwe i stracone zgodnie z kryteriami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z dnia 16 grudnia 2008 roku (Dz. U. Nr 235, poz. 1589 z późniejszymi zmianami)

Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych uwzględniając następujące kryteria:

- kryterium terminowości – terminowość spłaty kapitału lub odsetek
- kryterium ekonomiczne – badanie sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika (kredytobiorcy, poręczyciela).

Bank dokonuje przeglądów oraz klasyfikacji ekspozycji kredytowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. Nr 235, poz. 1589 z późniejszymi zmianami).

Rezerwy celowe tworzone są na ryzyko związane z działalnością Banku w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

- kategorii „normalne” – w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych,
- kategorii „pod obserwacją”,
- kategorii „zagrożone” – w tym do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe” i „stracone”.

**Zmiana stanu wartości rezerw celowych
(w tym odpisy aktualizujące) na należności bilansowe
w okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r. (tys. zł)**

Wyszczególnienie	Stan na początek roku obrotowego	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Stan rezerw celowych na koniec roku obrotowego	Wymagany poziom rezerw celowych	Stan odpisów aktualizujących na koniec roku obrotowego
1. rezerwy celowe od należności od sektora niefinansowego, w tym:	1.611	434	1.367	165	513	513	63
- w sytuacji normalnej	114	5	0	19	100	100	0
- <i>poniżej standardu</i>	0	34	0	34	0	0	0
- <i>wątpliwe</i>	0	36	0	36	0	0	0
- <i>stracone</i>	1.497	359	1.367	76	413	413	63
2. Rezerwy celowe od należności sektora budżetowego	0	0	0	0	0	0	0
Razem	1.611	434	1.367	165	513	513	63

Należności Banku wg stanu na dzień 31.12.2018 r. (tys. zł)

Wyszczególnienie	Wartość
Lokaty i środki na rachunkach BPS S.A.	17.820
Środki na rachunkach w S SOZ BPS	404
Bony pieniężne NBP, obligacje BPS S.A.	15.985
Kredyty i pożyczki (wraz z odsetkami)	45.867
Udziały i Akcje	681
Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne i prawne	2.638
Pozostałe aktywa	1.007
Należności brutto razem	84.402
Rezerwy na należności i korekty wartości razem	2.729
Należności netto razem	81.673

Zaangażowanie Banku wobec sektora finansowego wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku wynikało z tytułu posiadanego rachunku bieżącego, rachunku rezerwy obowiązkowej, lokat terminowych, bonów pieniężnych i obligacji, środków na rachunkach w SOZ BPS oraz akcji i udziałów. Łączna kwota ekspozycji według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) na dzień 31 grudnia 2018 roku, bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego wyniosła 34.890 tys. zł.

Strukturę należności Banku w podziale na kategorie /bez odsetek, kosztów upomnień i kosztów komorniczych/ na dzień 31.12.2018 r. w podziale na klasy przedstawia poniższe zestawienie.

Klasy ekspozycji Banku na 31.12.2018 r. (tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	Całkowita wartość ekspozycji w tys. zł
1.	Należności od przedsiębiorstw i Spółek prywatnych oraz Spółdzielni	6.855
2.	Należności od Przedsiębiorców indywidualnych	14.308
3.	Należności od Osób prywatnych	13.067
4.	Należności od Rolników indywidualnych	9.220
5.	Należności od instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych	0
6.	Należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych	2.174
	RAZEM	45.623

Struktura ekspozycji ze względu na okres zapadalności według stanu na dzień 31.12.2018 r. – nominalnie (tys. zł)

I.p.	Wyszczególnienie	bez okr. term.	do 1 m-ca	do 3 m-cy	do 6 m-cy	do 1 roku	do 2 lat	do 5 lat	do 10 lat	do 20 lat	pow. 20 lat	RAZEM
1	Należności od przedsiębiorstw i Spółek prywatnych oraz Spółdzielni	0	273	272	1.712	272	811	1.913	1.017	585	0	6.855
2	Należności od Przedsiębiorców w indywidualnych	0	109	714	1.677	1.188	1.150	3.035	3.943	2.492	0	14.308
3	Należności od Osób prywatnych	0	196	410	603	1.096	1.551	3.772	2.962	2.013	463	13.066
4	Należności od Rolników indywidualnych	0	267	660	867	1.323	1.488	2.615	1.490	510	0	9.220
5	Należności od instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	domowych											
6	Należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych	0	0	0	278	70	309	967	550	0	0	2.174
	RAZEM		845	2.056	5.137	3.949	5.309	12.302	9.962	5.600	463	45.623

Informacja o obciążeniu ryzykiem kredytowym w sposób zagregowany prezentowana jest poprzez Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego, uwzględniany przy obliczaniu współczynnika wypłacalności. Wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniósł 3.171 tys. zł.

2.1.2. Zarządzanie ryzykiem koncentracji zaangażowań

Bank zarządza ryzykiem koncentracji zaangażowań zarówno na poziomie jednostkowym, jak i całego portfela kredytowego. W odniesieniu do portfela kredytowego Bank stosuje i monitoruje limity zaangażowania, w szczególności w odniesieniu do:

- grupy klientów,
- branż,
- zabezpieczeń.

Celem zarządzania limitami koncentracji jest:

- ograniczanie skłonności do nadmiernej ekspozycji ryzyka wobec jednego klienta, bądź grupy klientów powiązanych ze sobą kapitałowo lub organizacyjnie
- zapewnienie odpowiedniej dywersyfikacji podmiotowej ryzyka i alokacji środków finansowych
- umożliwienie właściwej dywersyfikacji i segmentacji portfela kredytowego
- umożliwienie oceny poziomu ryzyka i prawidłowego zarządzania aktywami

W 2018 roku w Banku nie wystąpiła konieczność utworzenia dodatkowego wymogu kapitałowego z tytułu przekroczenia limitów koncentracji zaangażowań. Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora niefinansowego oraz instytucji rządowych i samorządowych (netto) w podziale na typ kontrahenta według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku przedstawia tabela:

<i>Lp.</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Wartość (tys. zł)</i>
I	Przedsiębiorstwa, spółki prywatne oraz spółdzielnie	
1.	Należności normalne	
	Należności	6.622
	Rezerwy celowe	0
	Odpisy aktualizujące dotyczące odsetek, kosztów upomnień i kosztów komorniczych	0
	Korekty wartości	45
	Odsetki	7
2.	Należności pod obserwacją	
	Należności	0

	Rezerwy celowe	0
	Odpisy aktualizujące dotyczące odsetek, kosztów upomnień i kosztów komorniczych	0
	Korekty wartości	0
	Odsetki	0
3.	<i>Należności zagrożone</i>	
	Należności	236
	Rezerwy celowe	163
	Odpisy aktualizujące dotyczące odsetek, kosztów upomnień i kosztów komorniczych	27
	Korekty wartości	0
	Odsetki	23
II	Przedsiębiorcy indywidualni	
1.	<i>Należności normalne</i>	
	Należności	14.308
	Rezerwy celowe	0
	Odpisy aktualizujące dotyczące odsetek, kosztów upomnień i kosztów komorniczych	0
	Korekty wartości	138
	Odsetki	37
2.	<i>Należności pod obserwacją</i>	
	Należności	0
	Rezerwy celowe	0
	Odpisy aktualizujące dotyczące odsetek, kosztów upomnień i kosztów komorniczych	0
	Korekty wartości	0
	Odsetki	0
3.	<i>Należności zagrożone</i>	
	Należności	0
	Rezerwy celowe	0
	Odpisy aktualizujące dotyczące odsetek, kosztów upomnień i kosztów komorniczych	0
	Korekty wartości	0
	Odsetki	0
III	Rolnicy indywidualni	
1.	<i>Należności normalne</i>	
	Należności	8.707
	Rezerwy celowe	0
	Odpisy aktualizujące dotyczące odsetek, kosztów upomnień i kosztów komorniczych	0
	Korekty wartości	116
	Odsetki	86
2.	<i>Należności pod obserwacją</i>	
	Należności	410

	Rezerwy celowe	6
	Odpisy aktualizujące dotyczące odsetek, kosztów upomnień i kosztów komorniczych	0
	Korekty wartości	2
	Odsetki	1
3.	<i>Należności zagrożone</i>	
	Należności	104
	Rezerwy celowe	103
	Odpisy aktualizujące dotyczące odsetek, kosztów upomnień i kosztów komorniczych	20
	Korekty wartości	0
	Odsetki	19
IV	Osoby prywatne	
1.	<i>Należności normalne</i>	
	Należności	12.982
	Rezerwy celowe	94
	Odpisy aktualizujące dotyczące odsetek, kosztów upomnień i kosztów komorniczych	0
	Korekty wartości	255
	Odsetki	45
2.	<i>Należności pod obserwacją</i>	
	Należności	0
	Rezerwy celowe	0
	Odpisy aktualizujące dotyczące odsetek, kosztów upomnień i kosztów komorniczych	0
	Korekty wartości	0
	Odsetki	0
3.	<i>Należności zagrożone</i>	
	Należności	93
	Rezerwy celowe	84
	Odpisy aktualizujące dotyczące odsetek, kosztów upomnień i kosztów komorniczych	16
	Korekty wartości	1
	Odsetki	9
V	Instytucje rządowe i samorządowe	
1.	<i>Należności normalne</i>	
	Należności	2.174
	Rezerwy celowe	0
	Odpisy aktualizujące dotyczące odsetek, kosztów upomnień i kosztów komorniczych	0
	Korekty wartości	3
	Odsetki	4
2.	<i>Należności pod obserwacją</i>	
	Należności	0
	Rezerwy celowe	0

	Odpisy aktualizujące dotyczące odsetek, kosztów upomnień i kosztów komorniczych	0
	Korekty wartości	0
	Odsetki	0
3.	Należności zagrożone	
	Należności	0
	Rezerwy celowe	0
	Odpisy aktualizujące dotyczące odsetek, kosztów upomnień i kosztów komorniczych	0
	Korekty wartości	0
	Odsetki	0

Strukturę zaangażowania Banku w poszczególnych branżach w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku w wartościach nominalnych przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Branże	Wartość (tys. zł)
1.	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	9.249
	Należności normalne	8.736
	Należności pod obserwacją	410
	Należności zagrożone	103
2.	Górnictwo i wydobywanie	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
3.	Przetwórstwo przemysłowe	3.263
	Należności normalne	3.263
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
4.	Dostarczanie wody, gosp. Ściekami i odpad. raz rekultywacja	44
	Należności normalne	44
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
5.	Budownictwo	4.712
	Należności normalne	4.479
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	233
6.	Handel hurtowy, detaliczny, naprawa pojazdów sam. i motocykli	10.265
	Należności normalne	10.265
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
7.	Transport i gospodarka magazynowa	558
	Należności normalne	558

	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
8.	Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne	1.039
	Należności normalne	1.039
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
9.	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
10.	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1.227
	Należności normalne	1.227
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
11.	Działalność profesjonalna naukowa i techniczna	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
12.	Usługi administrowania i działalność wspierająca	25
	Należności normalne	25
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
13.	Administracja publiczna	2.174
	Należności normalne	2.174
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
14.	Działalność związana z kulturą	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
15.	Pozostała działalność usługowa	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
16.	Osoby fizyczne, w tym kredyty mieszkaniowe	13.067
	Należności normalne	12.982
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	85
	Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym (przedsiębiorcy)	45.623

Bank w swoich analizach nie przyjmował w 2018 roku podziału ekspozycji ze względu na kryterium obszarów geograficznych.

2.1.3 Zarządzanie ryzykiem kredytowym ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie

Zarządzanie ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie obejmuje:

- ustalenie i monitorowanie wewnętrznych limitów zaangażowania w ekspozycje kredytowe związane z finansowaniem nieruchomości,
- monitoring ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz rynkowych cen nieruchomości,
- ocenę wpływu wzrostu rynkowych stóp procentowych o 400 punktów bazowych na ryzyko kredytowe,
- analizę struktury długoterminowych aktywów i pasywów Banku,
- ocenę wpływu spadku cen nieruchomości na poziom ryzyka Banku,
- wyznaczenie i monitorowanie wskaźnika LTV.

Celem zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w Banku jest zapewnienie bezpiecznej działalności Banku poprzez stałe monitorowanie portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, ze szczególnym uwzględnieniem procedur zapewniających spełnienie wymogów aktów normatywnych Banku i przepisów prawa powszechnego.

2.1.4. Zarządzanie ryzykiem rezydualnym

Ryzyko rezydualne wiąże się ze stosowanymi przez Bank technikami redukcji ryzyka kredytowego, które mogą okazać się mniej efektywne, niż oczekiwano.

W celu ograniczania występowania ryzyka rezydualnego w Banku prowadzony jest w cyklach rocznych systematyczny monitoring przyjmowanych zabezpieczeń kredytowych.

2.2. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności definiowane jest jako zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów oraz terminowego wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań, a w konsekwencji niebezpieczeństwo poniesienia dodatkowych kosztów, związanych z koniecznością zaciągnięcia zobowiązań lub sprzedażą aktywów na niekorzystnych warunkach w związku z ryzykiem płynności rynku (produktu).

Celem strategicznym w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych. Celem Banku jest wydłużenie średniego terminu wymagalności przyjmowanych depozytów, tak aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym. Bank będzie dążył do takiego konstruowania produktów depozytowych, aby było to optymalne pod kątem ryzyka płynności.

Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku ma charakter skonsolidowany i całościowy. Oznacza to zarządzanie płynnością, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych, we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku.

Zgodnie z Uchwałą 386/2008 KNF Bank dokonuje kalkulacji nadzorczych miar płynności na każdy dzień sprawozdawczy. Wartość miar na dzień 31.12.2018 r. przedstawiała się następująco:

AKTYWA		Wartość (w tys. zł)
A1	Podstawowa rezerwa płynności	22.134
A2	Uzupełniająca rezerwa płynności	11.535
A3	Pozostałe transakcje zawierane na hurtowym rynku finansowym	0
A4	Aktywa o ograniczonej płynności	44.793
A5	Aktywa niepłynne	3.144
A6	Aktywa ogółem	81.606
B1	Fundusze własne pomniejszone z tytułu ryzyk	8.965

MIARY PŁYNNOŚCI		Wartość minimalna	Wartość
M2	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi (B1/A5)	1,00	2,85

Zgodnie z Rozporządzeniem UE nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. Bank codziennie wyznacza wskaźnik LCR . Wartości na dzień 31.12.2018 r.:

MIARY LCR	Wartość minimalna	Wartość
Wskaźnik pokrycia wypływów netto (LCR -Liquidity Coverage Ratio, depozyt obowiązkowy wyłączony z aktyw płynnych)	<i>limit wew. Banku- ostrożnościowy min.3,00</i>	5,95
	1,00	
Wskaźnik pokrycia wypływów netto (LCR -Liquidity Coverage Ratio, depozyt obowiązkowy włączony w aktywach płynnych)	<i>limit wew. Banku- ostrożnościowy min.4,00</i>	8,22
	1,00	
Wskaźniki stabilnego finansowania (NSFR - Net Stable Funding Ratio)	1,00	1,82

Na przestrzeni całego 2018 r. nadzorcze miary płynności oraz wskaźnik LCR kształtowały się na bezpiecznym poziomie - znacznie wyższym niż obowiązujące minimum.

Wielkość zgromadzonych w Banku środków (wartość nominalna) w przekroju podmiotowym kształtowała się następująco:

Baza depozytowa Banku	Wartość na dzień 31.12.2018r.
<i>Depozyty Osób fizycznych, w tym:</i>	59.961
* bieżące	27.575
* terminowe	32.386
<i>Depozyty Podmiotów gospodarczych, w tym:</i>	3.410
* bieżące	3.322
* terminowe	88
<i>Depozyty Rolników, w tym:</i>	5.515
* bieżące	5.515
* terminowe	0
Razem – sektor niefinansowy	68.886
<i>Depozyty Budżetu, w tym:</i>	2.465
* bieżące	2.454
* terminowe	11
RAZEM Depozyty Banku	71.351

Rozmiar i skład nadwyżki płynności:

Lp.	Nazwa nadwyżki	Wartość nadwyżki w tys. zł.	Nazwa części składowej nadwyżki	Wartość części składowej nadwyżki
	LCR ponad minimum			
	LCR	12.852	Aktywa płynne wynikające z Rozporządzenia PE nr 575/2013	4,76

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez stosowanie systemu limitów oraz odpowiednie kształtowanie struktury posiadanych aktywów i pasywów.

W ramach systemu zarządzania ryzykiem płynności Bank prowadzi monitoring i pomiar płynności finansowej zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami, w tym m.in. przez:

- codzienne analizy wpływów i wypływów środków z rachunku bieżącego Banku,
- monitoring poziomu aktywów płynnych,
- analizy luki płynności, z uwzględnieniem wskaźników płynności w wybranych terminach zapadalności/wymagalności,
- badanie osadu we wkładach deponowanych przez Klientów,
- analizę wskaźników stabilności bazy depozytowej,
- analizy stopnia zrywalności depozytów terminowych i wcześniejszych spłat kredytów,

Bank posiada również dodatkowe zabezpieczenie płynności w ramach Zrzeszenia oraz Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w postaci wpłaty na fundusz wsparcia płynności (S SOZ BPS) – depozyt obowiązkowy oraz wpłat na Fundusz pomocowy (BPS S.A.)

Nie rzadziej, niż raz w miesiącu Stanowisko Ekonomiczne sporządza informacje, raporty i wnioski z przeprowadzonych pomiarów i analiz, które są przedmiotem obrad Zarządu Banku. Natomiast wyżej wymienione informacje przedkładane są Radzie Nadzorczej Banku nie rzadziej niż raz na kwartał.

2.3. Ryzyko stopy procentowej dla pozycji zakwalifikowanych dla portfela bankowego

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie relacji przychodów i kosztów odsetkowych oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą.

W Banku występują dwa podstawowe ryzyka stopy procentowej:

- ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania – wynika z różnic w czasie pomiędzy wystąpieniem zmian stóp procentowych aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych posiadających różne okresy przeszacowania,
- ryzyko bazowe – wynika z niedoskonałego powiązania (korelacji) stóp bazowych stosowanych w Banku, dla instrumentów generujących przychody i koszty odsetkowe: podstawowe znaczenie ma tu rozpiętość między różnymi stopami bazowymi, która może się zmienić niespodziewanie i niesymetrycznie oraz wzajemna relacja posiadanych przez Bank aktywów i pasywów w ramach poszczególnych stawek bazowych,

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej ma na celu utrzymanie zmienności wyniku finansowego w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku.

Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej z częstotliwością miesięczną. Wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem oraz komentarzem w formie analizy przekazywane są:

- co miesiąc Zarządowi Banku,
- co kwartał Radzie Nadzorczej Banku.

Bank w ramach analizy ryzyka stopy procentowej przeprowadza testy warunków skrajnych, które posiadają założenie, że stopy procentowe zmieniają swoje oprocentowanie o -200pb. Wyniki przeprowadzonych testów są odnoszone do Funduszy Własnych i wyniku odsetkowego Banku. W ten sposób określa się możliwy negatywny i pozytywny wpływ zmian stóp procentowych na tak ważne elementy dla Banku jak Fundusze Własne oraz wynik odsetkowy. Wpływ szokowej zmiany rynkowych stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku według stanu na dzień 31.12.2018r. wyniósł -119 tys. zł.

**Zestawienie aktywów i pasywów oprocentowanych wg terminów przeszacowania na dzień
31.12.2018 r. (tys. zł)**

Data przeszacowania		01 sty 2019	16 sty 2019	01 mar 2019	17 maj 2019	01 paź 2019	30 gru 2020	31 gru 2022	
Wyszczególnienie		Razem	1 dzień	od 2 do 30 dni	od 1m do 3m	od 3m do 6m	od 6m do 12m	od 1r do 3lat	Pow. 3 lat
Redyskonto weksli NBP	Aktywa	719	719	0	0	0	0	0	0
	Pasywa	0	0	0	0	0	0	0	0
	Luka	719	719	0	0	0	0	0	0
	Luka narastająco		719	719	719	719	719	719	719
Bony pieniężne	Aktywa	15.783	15.783	0	0	0	0	0	0
	Pasywa	0	0	0	0	0	0	0	0
	Luka	15.783	15.783	0	0	0	0	0	0
	Luka narastająco		15.783	15.783	15.783	15.783	15.783	15.783	15.783
WIBID/ WIBOR 1M	Aktywa	19.673	0	19.673	0	0	0	0	0
	Pasywa	0	0	0	0	0	0	0	0
	Luka	19.673	0	19.673	0	0	0	0	0
	Luka narastająco		0	19.673	19.673	19.673	19.673	19.673	19.673
WIBID/ WIBOR 3M	Aktywa	20.941	0	20.941	0	0	0	0	0
	Pasywa	0	0	0	0	0	0	0	0
	Luka	20.941	0	20.941	0	0	0	0	0
	Luka narastająco		0	20.941	20.941	20.941	20.941	20.941	20.941
Obligacje	Aktywa	500	0	500	0	0	0	0	0
	Pasywa	0	0	0	0	0	0	0	0
	Luka	500	0	500	0	0	0	0	0
	Luka narastająco		0	500	500	500	500	500	500
Pozabilans	Aktywa	2.153	0	2.153	0	0	0	0	0
	Pasywa	0	0	0	0	0	0	0	0
	Luka	2.153	0	2.153	0	0	0	0	0
	Luka narastająco		0	2.153	2.153	2.153	2.153	2.153	2.153
Stopy własne Banku >=1	Aktywa	19.217	0	13.418	300	434	742	2.031	2.291
	Pasywa	45.778	0	45.327	65	84	301	0	0
	Luka	-26.561	0	-31.909	235	350	441	2.031	2.291
	Luka narastająco		0	-31.909	-31.674	-31.324	-30.883	-28.852	-26.561
Stopa Banku(A- inne, P-własne) <1	Aktywa	0	0	0	0	0	0	0	0
	Pasywa	22.884	0	22.884	0	0	0	0	0
	Luka	-22.884	0	-22.884	0	0	0	0	0
	Luka narastająco		0	-22.884	-22.884	-22.884	-22.884	-22.884	-22.884
RAZEM	Aktywa	78.987	16.502	56.686	300	434	742	2.031	2.291
	Pasywa	68.662	0	68.212	65	85	301	0	0
	Luka	10.324	16.502	-11.526	235	349	441	2.031	2.291
	Luka narastająco		16.502	4.976	5.211	5.560	6.001	8.033	10.324
	Wskaźnik luki I*		0,21	-0,15	0,00	0,00	0,01	0,03	0,03
	Wskaźnik luki II**	0,13	0,21	0,06	0,07	0,07	0,08	0,10	0,13
	Wskaźnik ważony***	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

* Wskaźnik luki I - liczony jako udział luki danego okresu przeszacowania w aktywach razem danej grupy

** Wskaźnik luki II - liczony jako udział luki narastająco w aktywach razem danej grupy

*** Wskaźnik ważony - wskaźnik luki I ważony okresem pozostającym do końca roku bieżącego

2.4. Ryzyko operacyjne

Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku to:

- utrzymanie narażenia Banku na ryzyko operacyjne na akceptowanym przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku, bezpiecznym dla działania i rozwoju Banku poziomie,
- zapewnienie świadomości występowania ryzyka operacyjnego obciążającego Bank na wszystkich szczeblach zarządzania,
- minimalizowanie strat z tytułu ryzyka operacyjnego,
- wdrożenie i systematyczna weryfikacja procesów zapobiegania występowaniu oraz zmniejszania skutków ryzyka, odpowiednio do rodzaju ryzyka i jego możliwego wpływu na wynik,
- zapobieganie powstawaniu zagrożeń o charakterze katastroficznym lub zagrażającym utratą ciągłości działania Banku,
- zapewnienie opłacalności stosowania wybranych metod ograniczania ryzyka, odpowiednio do skali działania Banku i wielkości ryzyka.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest minimalizacja strat wynikających z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych.

W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym uczestniczą:

- Rada Nadzorcza,
- Zarząd Banku,
- Stanowisko Ekonomiczne,
- Audyt wewnętrzny – zlecony S SOZ BPS na podstawie zawartej umowy,
- pozostali pracownicy Banku.

Informacja o obciążeniu ryzykiem operacyjnym w sposób zagregowany prezentowana jest poprzez wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego, uwzględniany przy obliczaniu współczynnika wypłacalności.

Wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne, wyliczony metodą BIA na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniósł 542 tys. zł. W ciągu 2018 roku nie zaszła konieczność dotworzenia dodatkowego wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne.

Łączne straty rzeczywiste brutto poniesione z tytułu ryzyka operacyjnego w 2018 roku wyniosły 3.939,80 zł. – koszty 9 zdarzeń/incydentów - co stanowi 0,73 % wyznaczonego w Banku wymogu kapitałowego na to ryzyko i w stosunku do poprzedniego roku odnotowały ilościowo wzrost o 4 zdarzeń/incydentów zaś kwotowo wzrost o 1.881,21 zł. (z 2.058,59 zł. w 2017 roku). W 2017 roku wyżej wymienione koszty dotyczyły 5 zdarzeń/incydentów i stanowiły 0,40% wyznaczonego wymogu kapitałowego na to ryzyko.

Łączne straty rzeczywiste brutto poniesione z tytułu ryzyka operacyjnego w 2018 roku należały do następujących rodzajów zdarzeń:

RODZAJ ZDARZENIA/INCYDENTU	Strata rzeczywista brutto w zł.
1. Oszustwo wewnętrzne	0,00 zł.
2. Oszustwo zewnętrzne	0,00 zł.
3. Praktyka kadrowa i bezpieczeństwo pracy	0,00 zł.
4. Klienci, produkty i praktyka biznesowa	0,00 zł.
5. Uszkodzenia aktywów	0,00zł.
6. Zakłócenia działalności i błędy systemów	3.425,43 zł.
7. Dokonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami	514,37 zł.

Natomiast łącznie poniesione straty (rzeczywiste i potencjalne) na koniec 2018 roku wyniosły 4.227,90 zł. co stanowi 0,78% wyznaczonego w Banku wymogu kapitałowego na to ryzyko i w stosunku do roku poprzedniego kwotowo odnotowały wzrost o 1.781,26 zł. W 2017 roku wyżej wymienione koszty wyniosły 2.446,64 zł. i stanowiły 0,48% wyznaczonego wymogu kapitałowego na to ryzyko.

Ryzyko operacyjne wbudowane jest we wszystkie produkty, procesy, systemy i aktywności Banku.

W celu zapobiegania występowaniu zdarzeń ryzyka operacyjnego stosowane są w Banku odpowiednio do rodzaju i oszacowanej wielkości ryzyka metody i działania zabezpieczające m.in.:

- nadzorowanie i kontrolowanie procesów zachodzących w obszarach Banku szczególnie narażonych na to ryzyko (kontrola wewnętrzna funkcjonalna),
- monitorowanie zdarzeń ryzyka operacyjnego,
- gromadzenie informacji dotyczących ryzyka i ich okresowa analiza,
- szkolenia pracowników mające na celu prawidłowe wykonywanie operacji, a także uświadomienie istnienia i sposobów zapobiegania występowaniu ryzyka operacyjnego,
- realizacja projektów inwestycyjnych w obszarze IT:

Powyższe działania mają na celu ochronę zasobów i procesów biznesowych oraz wzmocnienie bezpieczeństwa klientów, personelu i środowiska biznesowego.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym ma również ograniczyć możliwości wystąpienia nieoczekiwanych strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego.

2.5. Strategia i procesy zarządzania ryzykiem braku zgodności

Podstawy funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem braku zgodności wyznacza Polityka zarządzania ryzykiem braku zgodności. Celem nadrzędnym jest ograniczenie strat ponoszonych z tytułu realizacji tego ryzyka. Ryzyko braku zgodności jest ryzykiem pokrewnym w stosunku do ryzyka operacyjnego i należy do grupy ryzyka operacyjnego. Organizacja systemu zarządzania ryzykiem braku zgodności zapewnia efektywny proces oceny i kontroli ryzyka. Zarządzanie ryzykiem braku zgodności realizowane jest z uwzględnieniem struktury i zadań wynikających z Regulaminu organizacyjnego Banku. System raportowania i pomiaru ryzyka braku zgodności dokonywany jest w cyklach półrocznych i rocznych.

3. Uznany Łączny Kapitał - Fundusze własne Banku

3.1. Informacje podstawowe

Uznany Łączny Kapitał (FWB) stanowi znaczące źródło finansowania działalności Banku.

Są gwarancją jego rozwoju i wyznacznikiem stabilności finansowej. Uznany Łączny kapitał (FWB) ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na fundusze podstawowe i uzupełniające. Na fundusze własne składają się:

- fundusz udziałowy,
- fundusz zasobowy (kapitał założycielski),
- fundusz ogólnego ryzyka.

Funduszem uzupełniającym jest kapitał z aktualizacji wyceny majątku trwałego. Fundusz udziałowy wykazywany jest w wysokości zgodnej ze statutem Banku według wartości nominalnej udziałów wniesionych przez Członków (wartość 1 udziału to 50,00zł). Fundusz zasobowy tworzony jest ze środków opłaty wpisowej wnoszonej przez Członków Banku, ale przede wszystkim z podziału zysku netto za dany rok dokonywanego przez Zebranie Przedstawicieli. Fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej tworzony jest zgodnie z przepisami ustawy Prawo Bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 roku z późniejszymi zmianami. Kapitał z aktualizacji wyceny obejmuje wartość aktualizacji rzeczowych aktywów trwałych. Zysk/strata z lat ubiegłych obejmuje niepodzielone zyski i nie pokryte straty z lat ubiegłych. Zysk netto wynika z rachunku zysków i strat za okres, za który sporządzane jest sprawozdanie i uwzględnia podatek dochodowy zarówno w części bieżącej, jak i odroczonej, a także inne obowiązkowe obciążenia.

3.2. Struktura i wielkość Uznanych łącznych kapitałów (Funduszy Własnych Banku)

Ujawnienie na temat funduszy własnych, zgodnie z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r., ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych zgodnie z rozporządzeniem CRR.

Uznany łączny kapitał Banku (Fundusze własne Banku) są gwarancją rozwoju Banku i wyznacznikiem jego stabilności finansowej.

Na dzień 31.12.2018 roku poziom uznanych kapitałów Banku, wyliczony zgodnie z zapisami Rozporządzenia 575/2013 UE przedstawiał się następująco:

STRUKTURA KAPITAŁÓW BANKU	Kwota w tys. zł.
Fundusz udziałowy	511
Kapitał założycielski (fundusz zasobowy)	8.023
Fundusz ogólnego ryzyka	420
Fundusz z aktualizacji wyceny środków trwałych	53
(-) Wartości niematerialne i prawne	-42
Kapitał podstawowy Tier 1	8.965
Dodatkowy kapitał podstawowy (AT1)	0,00
Kapitał Tier 1	8.965
Kapitał Tier 2	0,00
Uznany łączny kapitał – całkowita kwota ekspozycji na ryzyko (FWB)	8.965

Bank, zgodnie z zapisami Rozporządzenia 575/2013 UE, Ustawą Prawo bankowe art. 127 ust.2 pkt 3 lit. b oraz Uchwałą KNF 325/2011 z dnia 20 grudnia 2011 roku pomniejsza Fundusze o wartość bilansową wartości niematerialnych i prawnych. Wartość uznanego łącznego kapitału po pomniejszeniu wyniosła 8.965 tys. zł. i w tutejszym Banku jest równa kapitałowi podstawowemu Tier 1 oraz kapitałowi Tier 1.

Wartość uznanego kapitału pozwoliła pokryć sumę wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

Na przestrzeni 2018 roku zmianie uległ:

- 1) Fundusz Zasobowy (kapitał założycielski) - wykazał wzrost o 262 tys. zł. przekazanych z podziału nadwyżki bilansowej za 2017 r. zgodnie z Uchwałą nr 9/2018 Zebrania Przedstawicieli;
- 2) Fundusz Udziałowy - zmniejszył się o 4 tys. zł. z tytułu wypowiedzenia i wyksięgowania wypowiedzianych udziałów za zgodą KNF.
W 2017 r. Bank dokonał zmian w Statucie BS oraz otrzymał zgodę KNF – decyzja z dn.04.12.2017r - na zaliczenie do funduszy własnych udziałów wpłaconych po 28.06.2017r. (kwota 47.350,00 zł.)
- 3) Funduszu ogólnego ryzyka – zwiększył się o 100 tys. zł. przekazanych z podziału nadwyżki bilansowej za 2017 r. zgodnie z Uchwałą nr 9/2018 Zebrania Przedstawicieli
- 4) Funduszu z aktualizacji wyceny – pozycja ta zaliczana jest do funduszy własnych, branych do wyznaczenia współczynnika kapitałowego w 100 % tj. 53 tys. zł.

Na wysokość Funduszu Udziałowego składały się udziały 1 530 Członków Banku Spółdzielczego i są to Osoby fizyczne.

4. Adekwatność kapitałowa

4.1. Opis metody stosowanej przez Bank do oceny adekwatności kapitałowej

Celem procesu oceny adekwatności kapitałowej jest zapewnienie utrzymywania kapitału w wysokości dostosowanej do profilu ryzyka w Banku.

Zgodnie z art. 128 ustawy Prawo bankowe, Bank jest zobowiązany utrzymywać sumę funduszy własnych i dodatkowych pozycji bilansu Banku określonych przez Komisję Nadzoru Finansowego na poziomie nie niższym, niż wyższa z następujących wartości:

- kapitał regulacyjny,
- kapitał wewnętrzny.

Szacownie kapitału wewnętrznego przebiega w trzech etapach:

- etap I – za punkt wyjścia przyjmuje się kapitał regulacyjny, czyli kapitał niezbędny na pokrycie wymogów kapitałowych z tytułu ryzyk ujętych w Rozporządzeniu UE
- etap II – ocenia się, czy minimalny wymóg kapitałowy jest adekwatny do aktualnego narażenia Banku na istotne rodzaje ryzyka nieujętych w Rozporządzeniu UE,
- etap III – szacuje się kapitał wewnętrzny na pokrycie istotnych rodzajów ryzyk

Bank bada adekwatność kapitałową z uwzględnieniem wymagań ustawy Prawo bankowe oraz Rozporządzenia 575/2013 Parlamentu Europejskiego z dnia 26.06.2013r., zwanego dalej Rozporządzeniem UE. Na podstawie Rozporządzenia UE Bank wylicza trzy wskaźniki kapitałowe, stosując proste zasady wyznaczania wymogów minimalnych na ryzyka, określone w wyżej wymienionym Rozporządzeniu zidentyfikowane jako istotne, tj.:

- kredytowe,
- koncentracji dużych ekspozycji w portfelu handlowym,
- koncentracji znaczących pakietów akcji,
- operacyjne,
- płynności i finansowania,
- stopy procentowej,

⇒ Wszystkie ryzyka uznane za istotne posiadają pisemne procedury wewnętrzne, zgodne z obowiązującymi przepisami tj. Ustawą Prawo Bankowe, Rozporządzeniem i Dyrektywą UE, Uchwałami KNF oraz rekomendacjami KNF.

W oparciu o minimalne wymogi wyliczone na podstawie Rozporządzenia UE z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka Bank wyznacza wskaźniki kapitałowe. Na podstawie oraz Dyrektywy 2013/36 Parlamentu Europejskiego z dnia 26 czerwca 2013r., zwanej dalej Dyrektywą UE Bank uwzględnia wewnętrzne wymogi kapitałowe w wysokości minimalnych wymogów na ryzyka określone w Rozporządzeniu UE oraz wymogów dodatkowych na pozostałe ryzyka ujęte w Dyrektywie UE.

Kwoty wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz limity alokacji kapitału na dzień 31.12.2018 r. (tys. zł).

Rodzaj ryzyka	limit alokacji kapitału jako % uznanego kapitału	limit kwotowo	wymóg kapitałowy	wykonanie limitu w %	wykorzystanie limitu w %
Uznany łączny kapitał	8 964 828,80				
limity alokacji kapitału:					
MINIMALNE WYMOGI KAPITAŁOWE					
1. RYZYKO KREDYTOWE	60%	5 378 897,28	3 171 398,93	35,38%	58,96%
~w tym wymóg kapitałowy na ryzyko koncentracji i zaangażowań	2%	179 296,58	0,00	0,00%	0,00%
2. RYZYKO OPERACYJNE	10%	896 482,88	541 640,46	6,04%	60,42%
Minimalny wymóg kapitałowy łącznie			3 713 039,39		
WEWNĘTRZNE (dodatkowe) WYMOGI KAPITAŁOWE					
3. RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ	2%	179 296,58	0,00	0,00%	0,00%
4. RYZYKO PŁYNNOŚCI	2%	179 296,58	0,00	0,00%	0,00%
5. RYZYKO KONCENTRACJI KAPITAŁOWYJ ("dużych" pakietów udziałów)	2%	179 296,58	1 352,40	0,02%	0,75%
RYZYKO BIZNESOWE (wyniku finansowego)			0,0000	0,0000	0,0000
Minimalne i wewnętrzne (dodatkowe) wymogi kapitałowe łącznie			3 714 391,79		
6. INNE NIEZIDENTYFIKOWANE RYZYKA (w tym ryzyk trudno mierzalnych)	2%	179 296,58	0,00	0,00%	0,00%

Ocena adekwatności kapitałowej pozwala stwierdzić, że na dzień 31 grudnia 2018 roku Bank posiada nadwyżkę zasobów kapitałowych – Uzanego łącznego kapitału w stosunku do wymogów kapitałowych w kwocie 5.251 tys. zł.

Alokacja uznanych łącznych kapitałów (funduszy własnych Banku) na poszczególne ryzyka odbywa się zgodnie z zasadami Pakietu CRD IV/CRR oraz wewnętrznymi przepisami Banku, m.in. wewnętrznym procesem oceny adekwatności kapitałowej.

Poziom łącznego współczynnika kapitałowego na dzień 31.12.2018 r. wyniósł 19,32 % był zatem na poziomie bezpiecznym i adekwatnym do ponoszonego przez Bank ryzyka. Zgodnie z Instrukcją oceny adekwatności kapitałowej Bank w roku 2018 stosował proste metody standardowe wyznaczania wymogów kapitałowych.

4.2. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Bank obliczał wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego wg metody standardowej, zgodnie z zapisami obowiązujących norm prawnych polskich oraz unijnych przy uwzględnieniu współczynnika wsparcia dla MŚP. Poniższe tabele przedstawiają kalkulację wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego według rodzaju ekspozycji i wagi ryzyka oraz według klas ekspozycji. Wartość wymogu kapitałowego stanowi 8% ekspozycji ważonej ryzykiem dla każdej grupy aktywów.

Kalkulacja wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego według klas ekspozycji Banku na 31.12.2018 r. (tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	Bilansowa wartość ekspozycji	Kwota ekspozycji ważonej ryzykiem	Wagi ryzyka	Wartość wymóg kapitałowy
1.	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	15.816	337	0%, 100%	27
2.	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	2.174	435	20%	35
3.	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	1	1	100%	0
4.	Ekspozycje wobec instytucji	19.074	1.389	0%,20%,50%,100%	111
5.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	4.672	4.668	100%bilansowe pozabilansowe 20%,50%,100%	373
6.	Ekspozycje detaliczne	11.031	6.743	75%bilansowe pozabilansowe 20%,50%,75%,100%	539
7.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	28.997	24.316	75%,100%bilansow e pozabilansowe 20%,50%,75%,100%	1.945
8.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	70	70	100%,150%	6
9.	Inne pozycje	1.990	1.683	0%,100%,250%	135
	RAZEM	83.825	39.642		3.171

Wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe Banku na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniósł 3.171 tys. zł. Wartość ta jest zgodna z danymi sprawozdawczymi przekazywanymi do NBP, dotyczącymi adekwatności kapitałowej banków (COREP). Na dzień 31.12.2018 r. nie wystąpił dodatkowy wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego.

4.3. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego

Stosowane metody wyliczania wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka operacyjnego.

W zakresie ryzyka operacyjnego, Bank w roku 2018 stosował metodę podstawowego wskaźnika BIA (Basic Indicator Approach) (art. 315-316 Rozporządzenia CRR).

Kwota wymogu z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiła 542 tys. zł.

Dane dotyczące wyliczenia wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne w tys. zł zawiera poniższa tabela:

w tys. zł.

Rok	2015	2016	2017
Przychody odsetkowe	3244	3321	3418
Koszty odsetkowe	508	533	566
Przychody z tytułu prowizji	598	650	662
Koszty z tytułu prowizji	39	44	46
Przychody z udziałów lub akcji	0	0	0
Wynik operacji finansowych	0	0	0
Wynik z pozycji wymiany	-	-	-
Pozostałe przychody operacyjne	115	106	402
Pomniejszenia o rezerwy	0	0	0
RAZEM	3410	3551	3870

15% średniego wyniku brutto z lat wykazanych w tabeli stanowi kwota 542 tys. zł

Profil Ryzyka

Poziom ryzyka operacyjnego, w którym uwzględnione zostało również ryzyko braku zgodności, ryzyko prawne, ryzyko informatyczne – został oszacowany na podstawie zarejestrowanych zdarzeń w Rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz kształtowania się wskaźników KRI za ostatnie cztery kwartały.

Ryzyko operacyjne utrzymywało się na akceptowalnym poziomie i profil ryzyka nie uległ zmianie, w związku z czym poziom ryzyka został oceniony nadal jako niski. Ponadto podejmowane na bieżąco działania w celu ograniczenia tego ryzyka redukują jego poziomi ryzyko wystąpienia strat, które w istotny sposób mogłyby wpłynąć na działalność Banku.

Działania mitygujące jakie zostały podjęte w celu ujęcia zdarzeń w przyszłości

Odnotowane straty brutto w 2018 roku mieszczą się w granicach ogólnego limitu strat w kwocie 179 tys. zł (2%FW), jakie Bank może ponieść z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego. Odnotowane zdarzenia i poniesione straty nie spowodowały wzrostu ekspozycji Banku na ryzyko operacyjne w związku z czym nie ma konieczności tworzenia dodatkowego wymogu kapitałowego.

Powyższe zdarzenia nie spowodowały sytuacji, która mogłaby niekorzystnie wpłynąć na działalność Banku, stwarzając zagrożenia dla ciągłości działalności lub też poniesienia straty. Podejmowane na bieżąco działania w celu ograniczenia narażenia na ryzyko operacyjne redukują jego poziom i ryzyko wystąpienia strat.

Zdarzenia istotne odnotowane w danym roku.

W roku 2018 w Rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego nie zarejestrowano istotnych zdarzeń z tytułu ryzyka operacyjnego, zgodnie z przyjętymi kryteriami istotności. Zdarzenia, które wystąpiły nie spowodowały strat finansowych dla Banku.

Ponadto Bank w 2018 roku nie poniósł żadnych strat z tytułu ryzyka braku zgodności. Przeprowadzona analiza w systemie finansowo-księgowym poszczególnych grupy kont kosztów nie wykazała poniesionych przez Bank kosztów związanych z nieprzestrzeganiem zewnętrznych jak również wewnętrznych przepisów prawa, strat związanych z zapłaconymi karami, odszkodowaniami lub odsetkami karnymi. Po sprawdzeniu Rejestru skarg i wniosków stwierdzono złożenie 3 reklamacji dotyczących transakcji bankomatowych – wszystkie załatwiono pomyślnie dla klienta.

5. Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym

Informacje jakościowe

Na dzień 31.12.2018 r. ekspozycje kapitałowe Banku, kształtowały się następująco:

STAN DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH WG WARTOŚCI BILANSOWEJ (tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2018
Dłużne papiery wartościowe emitentów państwowych	15.478
Bony pieniężne NBP	15.478
Dłużne papiery wartościowe innych emitentów	507
Razem dłużne papiery wartościowe	15.985

POSIADANE UDZIAŁY I AKCJE (tys. zł):

Podmiot	Przedmiot działalności	Wartość bilansowa udziałów/akcji
Bank Polskiej Spółdzielczości S.A.	Działalność bankowa	677
Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS SA (IPS)	Działalność pomocnicza	5

Bank posiada akcje Banku Zrzeszającego BPS S. A. w wysokości 677 tys. zł. Wartość nominalna i cena zakupu jednej akcji serii H, I oraz J jest równa 1,00 zł. Wartość nominalna jednej akcji serii K, L, AA jest równa 1,00 zł, natomiast cena nabycia wynosi 2,50 zł. Każdemu akcjonariuszowi przysługuje na Walnym Zgromadzeniu 1 głos z każdej posiadanej akcji.

6. Dźwignia finansowa

Bank Spółdzielczy kalkuluje wskaźnik dźwigni finansowej zgodnie z przepisami Rozporządzenia CRR. Wprowadzenie wskaźnika pokazującego relację pomiędzy kapitałem Tier 1, a wartością ekspozycji bilansowych i pozabilansowych ma na celu ograniczenie nieadekwatnego w relacji do posiadanej bazy kapitałowej zadłużania się banków. Wartość wskaźnika dźwigni na dzień 31.12.2018 r. zgodnie z wyliczeniem wyniosła **10,92 %** i jest znacznie ponad wymagane przez S SOZ BPS S.A. minimum wynoszące 3,3%.

„Zgodnie z zaleceniami KNF w sprawie polityki dywidendowej, KNF oczekuje, że wskaźnik dźwigni finansowej w Bankach dokonujących wypłaty dywidendy powinien być wyższy od **5%**”. Źródło: „Komunikat KNF z dn. 22.05.2018 r. ws. Stanowiska polityki dywidendowej w perspektywie średnio terminowej”.

W związku z w/w wskaźnikami Bank uznaje ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej za nieistotne.

7. Polityka w zakresie wynagradzania

Kierując się ostrożnym i stabilnym zarządzaniem ryzykiem, kapitałem i płynnością Bank przyjął Politykę wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Szczucinie oraz Regulamin wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Szczucinie, które zostały opracowane z uwzględnieniem przepisów prawa, w tym ustawy Prawo bankowe oraz Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w Bankach. Celem wdrożenia Regulaminu wynagradzania osób istotnie wpływających na profil ryzyka Banku było określenie zasad ustalania zmiennych składników wynagradzania osób zajmujących stanowiska istotne, wspierania prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i nie podejmowanie nadmiernego ryzyka w działalności Banku oraz wspieranie realizacji strategii działania i ograniczanie konfliktu interesów. Bank Spółdzielczy w Szczucinie nie jest znaczącą jednostką pod względem organizacji wewnętrznej oraz rodzaju, zakresu i złożoności prowadzonej działalności.

Bank z uwagi na profil działania, charakter posiadanych w ofercie produktów oraz skalę działalności przyjął, że Regulamin wynagradzania osób istotnie wpływających na profil ryzyka Banku dotyczy Członków Zarządu jako osób mających wpływ na profil ryzyka w Banku. W odniesieniu do pozostałych pracowników stosuje się wyłączenie i nie podlegają postanowieniom tego Regulaminu. Wynagrodzenia osób istotnie wpływających na profil ryzyka są tak ustalone, aby odpowiadały w szczególności rodzajowi wykonywanej pracy, stopnia odpowiedzialności i kwalifikacjom wymaganym przy jej wykonywaniu, a także uwzględniały ilość i jakość świadczonej pracy oraz zapewniały prawidłowość realizacji przez te osoby zadań wynikających z działalności Banku. Decyzję o wypłacie zmiennych składników wynagrodzeń dla tych osób podejmuje Rada Nadzorcza.

Zgodnie z przyjętą zasadą proporcjonalności Bank może odstąpić od stosowania zasad dotyczących odroczonej płatności zmiennych składników wynagradzania. Z uwagi na niski udział wypłacanych dotychczas premii dla stanowisk kierowniczych, w rozumieniu uchwały 258/2011r. tj. dla Członków Zarządu stosuje się zasadę jednorazowej wypłaty zmiennych składników wynagradzania.

Bank Spółdzielczy w Szczucinie podejmuje i będzie podejmował czynności mające na celu doskonalenie jakości zarządzania ryzykami oraz podnoszenie efektywności działalności przy jednoczesnym zachowaniu bezpieczeństwa działania.

Prawidłowy i skuteczny proces zarządzania ryzykami i adekwatnością kapitałową pozwoli na dynamiczny i bezpieczny rozwój Banku Spółdzielczego w Szczucinie.

8. Dodatkowe informacje wymagane przez Rozporządzenie 575/2013 UE, nie ujęte w Uchwale 385/2008 KNF:

1. Zasady oceny odpowiedności Członków Zarządu i Rady Nadzorczej (*Regulamin działania Zarządu Banku Spółdzielczego w Szczucinie, Regulamin działania Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Szczucinie*) zawierające politykę rekrutacji dotyczącą wyboru Członków organu zarządzającego oraz rzeczywistego stanu ich wiedzy, umiejętności i wiedzy specjalistycznej oraz strategię w zakresie zróżnicowania w odniesieniu do wyboru członków organu zarządzającego, stanowią załącznik do niniejszej Informacji.
2. Bufor kapitału stanowi nadwyżka współczynnika kapitałowego ponad wymagane minimum 14,375%. Według stanu na dzień 31.12.2018r. bufor kapitał wynosi 4,945% (nadwyżka współczynnika kapitałowego 19,32% nad wymaganym przez ustawodawcę minimum 14,375%).

9. Oświadczenie Zarządu w zakresie ujawnień – art. 453 Rozporządzenia CRR

Oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku.

Oświadczenie

Zarząd Banku Spółdzielczego w Szczucinie niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w „*Informacji podlegającej ujawnieniom w ramach Polityki informacyjnej Banku Spółdzielczego w Szczucinie na 31.12.2018 r.* są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

Szczucin, marzec 2019r.

Zarząd Banku Spółdzielczego
w Szczucinie

